

غریب فائدے میں ہے (پشتو)

غریب په فائده کښ دي

پیشکش: مجلس المدینۃ العلمیۃ (دعوتِ اسلامی)

۹، جمادی الاولیٰ ۱۴۱۰ھ بمطابق ۷ دسمبر ۱۹۸۹ء د جُمعې په شپه په هفته واره سُنّتو نه ډکه اجتماع کښ
شیخ طریقت امیر اهلِ سنت، بانی دعوتِ اسلامي حضرت علامه، مولانا، ابو یلال محمد الیاس عطار
قادري، رَضَوِي دامت برکاتہم العالیہ د دعوتِ اسلامي په وړومبني مَدَني مرکز جامع مسجد گلزار حبيب (کَلَسْتان
اوکاري باب المدینه کراچي) کښ ”د غریبي برکتونه“ په عنوان باندې د سُنّتو نه ډک بیان فرمائیلي وو، د
هغې په مدد دا رساله د کافي مواد د اضافې سره ترتیب کړې شوي ده.

غریب پہ فائدہ کنب دے

دا بیان ”غریب فائدے میں ہے“ شیخ طریقت امیرِ اہلسُنّت، بانیِ دعوتِ اسلامی حضرت علامہ، مولانا، ابوبلال محمد الیاس عطار قادری، رَضَوِی دَامَتْ بَرَکَاتُہُمُ الْعَالِیَہ پہ اردو ژبہ کنب د دعوتِ اسلامی پہ اولیِ مَدَنی مرکز جامع مسجد گلزارِ حَبِیب (گلستانِ اوکاڑوی، بابُ المَدینہ کراچی) کنب د سُنّتو نہ د کہہ اِجتماع کنب ”د غریبی بَرَکتونہ“ پہ عنوان فرمائیَلِی وو. المَدینَۃُ الْعِلَیّہ دا بیان د رسالے پہ صورت کنب د نوي مواد د اضافے سرہ مُرتَب کړې دے.

مجلسِ تراجم (دعوتِ اسلامی) د دے رسالے پہ آسانہ پښتو ژبہ کنب د وس مناسب د ترجمہ کولو کوشش کړې دے. کہ چرې په دے ترجمہ کنب څه غلطی یا کمې، زیاتې اومومې نو ستاسو په خدمت کنب عرض دے چہ مجلس تراجم ته خبر ورکړئ او د ثواب حقدار جوړ شی.

پیشکش: مجلسِ تراجمِ دعوتِ اسلامی

برائے رابطہ:

عالمی مَدَنی مرکز فیضانِ مدینہ محلّہ سوداگراں
پرائی سبزی منڈی، باب المَدینہ کراچی، پاکستان

UAN: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ext. 1262

Email: ✉ translation@dawateislami.net

فهرست

نمبر	عنوان
1	غریب په فائده کنږ دې
1	د دُرود شریف فضیلت
2	د شیرِ خدا کَرَمَ اللّٰهُ تَعَالٰی وَجْهَهُ الْکَرِیْمُ فَنَاعَت
4	د زړه نرمولو نُسْخه
4	د غریبې فائدي
6	غریبان او فقیران به پینځه سوه کاله مخکښ جَنَّت ته [ځي]
9	په غریبې باندې صبر
10	آیا مالداران د غریبانو نه په عمل کنږ وړاندې دي؟
11	غریب او مسکین خلیفه
13	د پریشان حاله دُعا
15	د مسکینانو د پاره جَنَّت
16	اکثر جَنَّتیان به غریبان وي
17	د نبي رَحْمَت دُعا او د مسکینانو سره مَحَبَّت
19	د فُقرا سره مَحَبَّت الله ته د نژدیکت سبب
19	حقیقی مُفْلِس څوک؟
21	د مُفْلِسی لري کولو وظیفه
23	په روزی کنږ د بَرکت بهرینه نُسْخه
24	د تنگدستۍ علاج
24	په رزق کنږ د بَرکت وظیفه
26	مدنی سپرلي: په K.E.S.C کنږ نوکر شو
28	د لباس څوارلس مدنی کلونه
32	مدنی حلیه
33	د بیان د کولو نیتونه
34	د بیان اوریدو نیتونه

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

غريب په فائده كښ دي

شیطان که هر خومره ناراستي درولي خو تاسو دا رساله د اول نه د آخره پورې اولولئ **إِنْ شَاءَ اللَّهُ** عَزَّوَجَلَّ د ثواب ډیره خزانه حاصلولو سره سره به درته د غریبي د فضائلو او بَرَکتونو معلومات هم حاصل شي .

د دُرود شریف فضیلت

د حضرت مُحَمَّد مُصْطَفَى **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** صحابی حضرت سَيِّدُنَا جَابِر **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** والد مُحْتَرَم حضرت سَيِّدُنَا سَمُرَه سُوَّائِي **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** روایت کوي چه مونږه د خور آقا **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** په خدمت کښ حاضر وو، یو کس حاضر شو او عرض ئې اوکړو: یا رَسُولَ اللَّهِ **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**! د الله **عَزَّوَجَلَّ** په بارگاه کښ د ټولو نه ښه عمل کوم یو دي؟ نو حُضُورِ اکرم **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ارشاد او فرمائیلو: ”رښتیا وئیل او امانت ادا کول.“ (د حدیث راوی حضرت سَيِّدُنَا سَمُرَه سُوَّائِي **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** فرمائي) ما عرض اوکړو: یا رَسُولَ اللَّهِ **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ**! نور هم څه ارشاد او فرمائي! اوئې فرمائیل: ”په کثرت سره ذکر کول او په ما باندې دُرود شریف لوستل چه دا عمل فقَر (يعني غريبي) لري کوي.“

(القولُ البديع، البابُ الثانی فی ثوابِ الصلاةِ علی رسولِ الله الخ، ص ۲۷۳ مختصراً)

فَرَمَانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: كوم كس چه په ما درود پاك لوستل هير كړل هغه د جَنَّت لاره هيره كړه. (طبراني)

بهر رنغ مَرَض و زحمت و رنج و كَلَّت د هونډ ته پهرته پيں وه لوگ كهياں كا تعويذ

تم پڑهو صاحب لولاك په كثر ت سے دُرود ه عجب درو نهياں اور اماں كا تعويذ

د اشعارو ترجمه: (۱) خوك چه د خپل زحمت، غم، تكليف او مرض لري كولو د

پاره په تعويذونو پسې گرځي (۲) هغه د په خوږ نبي صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

باندې درود لولي، دا د تكليفونو لري كولو والا ډير عجيبه تعويذ دې.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

د شير خدا كَرَمَ اللهُ تَعَالَى وَجْهَهُ الْكَرِيم قَنَاعَت

حضرت سَيِّدنا سُويِد بن غَفله رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ فرمائي، چه زه د اَميرِ الْمُؤْمِنين

حضرت مولائے كائنات، عَلِيُّ الْمُرْتَضَى شير خدا كَرَمَ اللهُ تَعَالَى وَجْهَهُ الْكَرِيم

په خِدْمَت كښ دارالامارة كوفي ته حاضر شوم. د هغوئي رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ

مخې ته د ورېشو مباركو ډوډي او د پيښو [يعني شورو] يوه پيالي پرته وه.

ډوډي دومره اوچه او كلكه وه چه كله به ئې په لاسونو او كله به ئې په

خپل زنگون كيښوده او ماتوله به ئې. ما د هغوئي رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ وينزي

فَضْلَهُ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا ته اووئيل: په دوئي باندې ستاسو زړه نه خوكيري؟

اوگوري په ډوډي پورې خكالي [پك] نښتي دي، د دوئي د پاره د ورېشو

وړه چنړوي او نرمه ډوډي ورله پخوي. چه په آسانۍ ماتيري. فَضْلَهُ

رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا جواب راكړو: اَميرِ الْمُؤْمِنين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ زمونږ نه پخه

وعده اخستي ده چه د هغوئي د پاره به كله هم د ورېشو د چنړ كړو وړو

ډوډي نه پخوي. په دې كښ اَميرِ الْمُؤْمِنين رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ زما طرف ته

فَرْمَانِ مُصْطَفَى صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: دَچا په خوا کښ چہ زما ذکر اوشو او هغه په ما دُرُود پاک او نه لوستو تحقیق هغه بدبخته شو. (ابن سنی)

مَتَوَجَّه شو او اوښي فرمائيل: اے ابنِ غَفله! تاسو دې وینزې ته څه فرمائې؟ ما چه څه وئيلي وو هغه مې ورته عرض کړل او دا عرض مې ورته اوکړو چه: يا اَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ! تاسو په خپل ځان باندې رحم اوکړئ او دومره مشقت مه تیروئ. نو هغوئي رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ او فرمائيل: اے ابنِ غَفله! زمونږ خوږ خوږ آقا صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم او د هغوئي د کور کسانو کله هم پرله پسې درې ورځې د غنمو ډوډۍ په مړه خيته نه ده خوړلي او نه کله د هغوئي صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم د پاره د چنږ کړو وړو ډوډۍ پخه کړې شوي ده. يو ځل په مَدِينَة مُنَوَّرَة کښ لوږې ډير تنگ کړو نو زه د مزدورۍ د پاره اووتم، يوې زنانه د خاورې لوتې جمع کړي وې او د هغې نه ئې خټه جوړول غوښتل، ما د هغې سره د [کوهي نه] د د يوې بوقې اوبو [راخيږولو] په بدله کښ د يوې کجورې مزدوري مُقَرَّره کړه او شپاړس بوقې مې را اوويستلي او هغه لوتې مې ورله لدې کړې تر دې چه زما لاسونه تنډاکې [پوښاکې] شو، بيا مې هغه کجورې راوړې او د حُضُورِ اکرم صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په خدمت کښ حاضر شوم او ټوله واقعه مې ورته بيان کړه نو خوږ آقا صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم هم د هغې نه څه کجورې اوخوړلي. (تَذَكُّرَةُ الْغَوَاص، الباب الخامس ص ۱۱۲، فيضان سنت جلد ۱ ص ۳۶۹) د الله عَزَّوَجَلَّ دِ په هغوئي رَحْمَت وي او د هغوئي په بَرَکَت دِ زمونږه بې حسابېه بڅښنه اوشي.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

فَرْمَانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: چا چه په ما باندې لس ځله سحر او لس ځله مانېام دُرود پاک اولوستل د قیامت په ورځ به هغه ته زما شفاعت نصیب کيږي. (مَجْمَعُ الزَّوَاِئِدِ)

د زړه نرمولو نُسْخه

خوږو خوږو اسلامی ورونږو! د اَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ حضرت مولائے کائنات، عَلِيُّ الْمُرْتَضَى شیرخدا كَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى وَجْهَهُ الْكَرِيمَ د سادګۍ نه قُربان شم. د دومره دومره تكلیفونو برداشت كولو باوجود به هغوئې كله گيله نه كوله. د خوراك سره سره به د هغوئې جامې هم ډيرې ساده وې. يو ځل د هغوئې رَحِمَى اللَّهِ تَعَالَى عَنْهُ په خدمت كښ عرض او كړې شو، تاسو په خپل قميص كښ پيوند ولې لگوى؟ اوئې فرمائيل: **يَخْشَعُ الْقَلْبُ وَ يَفْتَدِي بِهِ الْمُؤْمِنُ** يعنى د دې سره زړه نرميږي او مومين د دې پيروي كوي [يعنى د مومين زړه نرم پكار دې]. (جليّة الاولياء، على بن ابي طالب، ج ۱ ص ۱۲۴ رقم: ۲۵۴)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد
خوږو خوږو اسلامی ورونږو! غريبي د الله عَزَّ وَجَلَّ نِعْمَت [دې]، خوږ آقا صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ئې خوښوي، او ډير زيات فضيلت او بيشميره فائدي لري. په هم دې وجه د الله نيك بندگانو غريبي خوښه كړي ده څنگه چه

د غريبۍ فائدي

حضرت سَيِّدُنَا اِبْرَاهِيم بن بَشَّار رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائي: چه زه د حضرت سَيِّدُنَا اِبْرَاهِيم بن ادهم رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ سره په سفر كښ ووم او مونږه دواړو روژه نيولي وه، خو د روژه ماتي د پاره زمونږ سره هيڅ

فَرْمَانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: په ما باندې د دُرود شريف كثر كوي بيشكه دا ستاسو د پاره پاكې ده. (أَبُو يَحْيَى)

هم نه وو او نه خه داسې ظاهري اسباب ښكاريدل چه په هغې د روژه ماتي خه انتظام كيدې شوې. زما دا فكر مندي ئې چه اوليدله نو حضرت سَيِّدُنَا اِبْرَاهِيمَ بِنِ ادْهَمَ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ اوفر مائيل: ”اے اِبْنِ بَشَّار (رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْهِ)! اللهُ عَزَّوَجَلَّ غريبانو او مسكينانو ته په دُنْيا او آخِرْت كښ خومره نعمتونه او راحتونه ورکړي دي، د قِيامت په ورځ به د هغوئې نه نه د زکوٰۃ په باره كښ تپوس كيږي او نه به ورسره د حج، صَدَقې او صِلَة رَحْمَى او حُسْنِ سَلُوك په باره كښ حساب كِتاب كيږي او د مالدارانو نه به د دې ټولو خيزونو په باره كښ سُوال كيږي. د دُنْيا دا مالداران او سرمايه دار به په آخِرْت كښ غريب او نادار وي او صرف دُنْياوي عِزَّت دار به هلته ذليل و خوار وي، تاسو فكر مه كوي، اللهُ عَزَّوَجَلَّ د رِزق ضامِن دې هغه به ستا د پاره د رِزق اِنْتِظَام كوي، مونږه د دې دُنْياوي مالدارانو نه زيات مالداران يو. په دُنْيا او آخِرْت كښ پوره خوشحالي مونږ ته حاصِله ده، نه خفگان او غم شته او نه د دې [خبرې] پرواه شته چه زمونږه سحر به څنگه وي او ماښام به مو څنگه [وي]؟ بس شرط دا دې چه د اللهُ عَزَّوَجَلَّ په اِطاعت او فرمانبردارئ كښ كمې اونه كړو.“ دا ئې چه اوفر مائيل نو هغوئې په مانځه كښ مشغول شو او ما هم مونځ شروع كړو. لږ ساعت پس يو كس مونږ له آته ډوډئ او ډيري كجورې راوړې او دا ئې اووئيل

فَرْمَانِ مُصْطَفَى صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: د چا په خوا کښ چې زما ذکر اوشو او هغه په ما دُرُود پاک او نه لوستو هغه په خلقو کښ ډیر زیات کنجوس (یعني شوم) دي. (الْغَرِیْبُ وَالْتَّوْبِیْبُ)

چه اوخوړئ! اللہ عَزَّوَجَلَّ د په تاسو رحم اوکړي، او بیرته لاړو. حضرت سَيِّدُنَا اِبْرَاهِيم بِن اَدَهْم رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ ماته اوفرمائیل: ”واخلئ او اوخوړئ.“ څنگه چه مونږه طعام خوړلو ته کښیناستو، یو سوالکړ اوآواز اوکړو چه د اللہ عَزَّوَجَلَّ په نامه ما ته لږ طعام راکړئ. حضرت سَيِّدُنَا اِبْرَاهِيم بِن اَدَهْم رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ درې ډوډئ او څه کجورې هغه حاجتمند ته ورکړې او اوښې فرمائیل: ”غم رازي کول د اهل ایمان حصه ده.“ (روضُ الرِّیَّاحِین، ص ۲۷۲) د اللہ عَزَّوَجَلَّ د په هغوئي رحمت وي او د هغوئي په بَرکت

د زمونږه بې حسابنه اوشي. اَمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِینِ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

مانډ شمع تیری طرف لَو لگی رې دے لطف میری جان کوسوزوگدازکا
کیون کر نه میرے کام بنیں غیب سے حسن بندہ بھی ہوں تو کیسے بڑے کارساز کا (ذوقِ نعت)
د اشعارو ترجمہ: (۱) ما ته څه داسې شوق راکړه چه هر وخت د شمع په شان
ستا په عشق کښ سوزېږم (۲) اے حسن! زما کارونه به ولې نه سمېږي چه زه
د داسي لوئي کارساز (يعني د الله) بنده یم.

صَلُّوْا عَلٰی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّدٍ

غریبان او فقیران به پینځه سوه کاله مخکښ جنت ته [خي]

خوږو خوږو اسلامي ورونږو! د ذکر شوې واقعي نه معلومه شوه چه فُقَر او غُرَبَت د سعادت باعث دي، د آفت سبب نه دي. د غریبانو او فقیرانو به په آخرت کښ مزې وي ځکه چه د مالي عبادتونو لکه زکوٰة، فطره [يعني سرسايه] او د حج وغيره په باره کښ به ترې تپوس

فَرَمَانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: خُوكَ چه په ما دَجْمُعې په ورځ درود شريف لولي
زه به د قِيامت په ورځ د هغه شفاعت كوم. (كنز العمال)

نه كيږي ځكه چه دا احكام د مالدارانو او مالي طاقت لرونكو
مُسلمانانو د پاره دي. د محشر په ورځ چه [يو طرف ته] مالداران به په
بارگاهِ ذوالجلال عَزَّوَجَلَّ كښ د خپل مال مُتَعَلِّق په حساب كِتاب وركولو
كښ مشغول وي ، [او بل طرف ته] به غريبان مُسلمانان د الله عَزَّوَجَلَّ
په رَحْمَت و مَشِيَّت جَنَّت ته داخلېږي او دغسې به جَنَّت ته فقيران
او غريبان د مالدارانو نه مخكښ داخلېږي څنگه چه د حضرت
سَيِّدُنَا ابوهريه رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ نه روايت دې چه د رَسُولِ كَرِيم صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى
عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمانِ مُبارك دې: ”مُسلمانان فقيران به د مالدارانو نه نيمه
ورځ مخكښ جَنَّت ته داخل شي او هغه (نيمه ورځ) به د ۵۰۰ كالو (هُمَره)
وي.“ (ترمذي، كتابُ الزُّهد، بابُ مَا جَاءَ أَنْ فَقَرَاءَ الْبَهَاجِرِينَ.. الخ ج ۴ ص ۱۵۸ حديث ۲۳۶۱)

غريبان به د مالدارانو نه پينځه سوه كاله مخكښ جَنَّت ته داخلېږي
د دې په وضاحت كښ حَكِيمُ الْأُمَمَت، حضرت مُفْتِي احمد يار خان
نعيمي رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ فرمائي: ياد ساتئ چه دا ناوخته كيدل به د حساب
په وجه نه وي رَبِّ تَعَالَى به د ټول عالم حساب ډير زر اخلي دا [ناوخته
كيدل] به د دې فقيرانو د [اوچت] شان بنودلو د پاره وي چه مالداران
د حساب په نوم حصار كړې شو او فقيران جَنَّت طرف ته روان
كړې شو. مفتي صاحب رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ د پينځو سوو كالو په وضاحت
كښ فرمائي: يعني د قِيامت ورځ زر كاله ده، الله عَزَّوَجَلَّ فرمائي:

فَرَمَانَ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: چا چه په کتاب کنس په ما باندې دُرُود پاك اوليكو ترڅو پورې چه زما نوم په هغې كنس وي فرستې به د هغه د پاره بخښنه غواړي. (كَلْبَرَانِي)

مفهوم ترجمه كنز الایمان: بیشكه ستاسو د رَّب په نَزْد يوه ورځ داسي ده لكه ستاسو په شمير زر كاله.

إِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ
بِمَا تَعْدُونَ ﴿٣٢﴾ (پ ١٧، الحج: ٤٧)

خو ځيني [خلقو] ته به پنځوس زره كاله محسوسېږي، د هغوئې مُتَعَلِّق رَّب عَزَّوَجَلَّ فرمائي:

مفهوم ترجمه كنز الایمان: هغه عذاب به په هغه ورځ وي چه د هغې مقدار پنځوس زره كاله دي.

فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٣٣﴾ (پ ٢٩، البارج: ٤)

او ځيني مومنانو ته به د لږ ساعت همږه محسوسېږي، رَّب تعالی فرمائي:

مفهوم ترجمه كنز الایمان: نو هغه ورځ سخته ورځ ده، په كافرانو باندې آسانه نه ده.

فَذَلِكَ يَوْمٌ مِّدْيَ يَوْمٍ عَسِيرٍ ﴿٣٤﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿٣٥﴾
(پ ٢٩، المَذَّز: ١٠٩)

لهذا په آيتونو كښ تعارض [يعني مخالفت] نشته او كيدي شي چه د قيامت ورځ به پنځوس زره كاله وي خو ځينو ته به زر كاله محسوسېږي، ځينو ته به د دې نه هم كمه، تردې پورې چه نيكانو ته به يو ساعت محسوسېږي څنگه چه يوه شپه په آرام خوب كوونكي ته وړوكي محسوسېږي او تكليف رسيدونكي ته غټه [يعني لويه محسوسېږي].

(مرآة المناجیح ج ٧ ص ٦٧ بتصرف)

عذاب قبر و محشر سے بچالو نار دوزخ سے

خدارا ساتھ لے کے جاؤ جنت یا رسول اللہ! (وسائل بخشش)

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چه په ما باندې د جُمعې په ورځ 200 ځله دُرُود شریف اولوستل د هغه د دوو سوو کالو گناهونه به معاف شي. (کنز العمال)

د شعر ترجمه: يا رَسُولَ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم! د اللّٰه د پاره مې د قبر، حشر او د دوزخ د عذاب نه بچ کړئ او د ځان سره مې جَنَّت ته بوځئ.

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَی مُحَمَّد

په غریبې باندې صبر

خوږو خوږو اسلامی ورونو! دا ټول فضیلتونه د هغه غریب مُسلمان د پاره دي څوک چه په خپله غریبې باندې صبر اوکړي. هر وخت د مال جمع کولو په چکر کښ اخته، مالدارانو ته او د هغوئ نعمتونو ته په کتلو کتلو خپل زړه خوړلو والا یا د حسد په آفت کښ اخته هغه غریب کس څوک چه په خپله غریبې باندې صبر نه کوي هغه د بیان شوي ثواب حقدار نه دې او که چرې بدقسمتي ئې راغله او بې صبري ئې نوره زیاته کړه نو بیا ئې ذَلَّت او رُسوائې مُقَدَّر جوړیدې شي. پس غریبانو او په مُصیبت کښ اخته خلقو ته هم د اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ د پټ تدبیر نه یریدل ضروري دي ځکه چه کیدې شي چه د دې آفتونو په ذریعه هغوئ په ازمیښت کښ اچولې شوي وي، نو هسې نه چه کیلې قیصې او بې صبري اوکړي، او د غریبې او مُصیبت نه د ځان خلاصولو د پاره حرامې لارې اختیار کړي او خپل آخرت برباد کړي.

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چه په ما باندې یو ځل دُرود شریف اولوستو اللہ عَزَّوَجَلَّ به په هغه باندې لس رحمتونه رالیري او د هغه په اعمال نامه کښ به لس نیکي لیکي. (ترمذی)

حضرت سَيِّدُنَا اِمَام مُحَمَّدِث ابنِ جوزی رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ فرمائي: ”محتاجی د یو مرض په شان ده څوک چه په دې کښ اخته شو او صبر ئې اوکړو هغه به د دې اجر و ثواب مومي، په دې وجه به محتاجه او غریب خلق چا چه په خپل فقر او غریبی باندې صبر کړي وي، [هغوئ به] د مالدارانو نه پینځه سوه کاله مخکښ جنت ته داخل شي.“

(تلیس ابلیس، ص ۲۲۵)

رښ سب شاد گهر والے شها تهوڑی سی روزی پر

عطا هو دولتِ صبر و قناعت یا رسول الله! (وسائل بخشش)

د شعر ترجمه: چه په لږ رزق خوشحاله وي ټول کور

داسې صبر را عطا کړئ یا رسول الله

صَلُّوا عَلَي الْحَبِيب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

آيا مالداران د غريبانو نه په عمل کښ وړاندي دي؟

حضرت سَيِّدُنَا ابوهريره رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ نه روايت دې چه ”مهاجرين فُقراء [يعني غريبان] د خور آقا صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په خدمت کښ حاضر شو او عرض ئې اوکړو: يا رَسُولَ اللہ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم! مالدارو خلقو اوچتې مرتبې او أبدی [يعني د همیشه] نعمتونه یورل. خور خور آقا صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اوفرمايل: هغه څنگه؟ نو هغوئ عرض اوکړو: هغوئ زمونږ په شان نمونځ کوي او زمونږ په شان روژې هم

فرمانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما دَجْمَعِي په ورځ درود شریف لولي زه به د قیامت په ورځ د هغه شفاعت کووم. (کنز العمال)

نیسي، هغوئي صَدَقَه [يعني خیرات] کوي او مونږه صَدَقَه نه شو ورکولې، هغوئي خټونه [يعني غلامان] آزادوي، مونږه خټونه [يعني غلامان] نه شو ازادولې، نو د غریبانو غمخوار آقا صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائیلو: ”آيا زه تاسو ته داسي خيز زده نه کړم، چه د هغې په ذریعه تاسو د هغه خلقو سره یوځای شئ کوم چه ستاسو نه مخکښ دي او د هغوئي نه مخکښ شئ کوم چه ستاسو نه وروسته دي؟ او هیڅ خوک هم ستاسو نه افضل [يعني غوره] نه وي سوا د هغه کس نه کوم چه ستاسو په شان عمل اوکړي.“ صحابۀ کرام عَلَیْہِمُ الرِّضْوَانُ عرض اوکړو: ”یا رَسُولَ اللہ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ضرور ئې راته زده کړئ.“ ارشاد ئې اوفرمائیلو: ”تاسو د هر نمانځه نه پس ۳۳، ۳۳ ځله تَسْبِيح (سُبْحَنَ اللہ)، تَحْمِيد (اَلْحَمْدُ لِلّٰہ)، او تَکْبِير (اللہ اَکْبَرُ) لولئ.“

(مسلم، کتابُ المساجد... الخ، بابُ استحبابِ ذکر بعد الصلاة... الخ، ص ۳۰۰، حدیث: ۵۹۵)

میں بے کار باتوں سے بچ کر ہمیشہ

کروں تیری حمد و ثنا یا الہی (وسائل بخشش)

د شعر ترجمه: فُضول خبرو نه مې اوساتي هميشه

را نصیب کړې ستا صِفَت، ثنا يا الہی!

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

غريب او مسكين خليفه

د دعوت اسلامي د اشاعتی ادارې مکتبۃ المدینہ چاپ شوي د ۵۹۰

صفحو کتاب ”حضرت سیدنا عمر بن عبدالعزیز کی ۲۵ حکایات“ په صفحه ۱۸۷

فَرَمَانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: په ما باندې په کثرت سره دُرود شریف لولئ بيشکه ستاسو په ما باندې درود شریف لوستل ستاسو د گناهونو د پاره مجبېنه ده. (جامع الصغیر)

کښ دي: د اَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ حضرت سَيِّدُنَا عُمَرُ بْنُ عَبْدِ الْعَزِيزِ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ په خدمت کښ د اختر نه يوه ورځ مخکښ د هغوئي [ورې ورې] شهزادگي [يعني لونړه] حاضرې شوې او وئيل ئې: ”بابا جانۀ! صبا د اختر په ورځ به مونږه کومې جامې اغوندو؟“ اوئې فرمائيل: ”هم دا جامې کومې چه تاسو اغوستي دي، دا اووينځئ، او صبا ئې واغوندئ!“، هغوئي اووئيل: ”نه نه بابا جانۀ! تاسو زمونږ د پاره نوې جامې جوړې کړئ،“ هغوئي رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ او فرمائيل: ”زما لونړو! د اختر ورځ د الله عَزَّوَجَلَّ د عبادت کولو او د هغه د شکر ادا کولو ورځ ده، نوې جامې اغوستل ضروري خو نه دي!“، ”بابا جانۀ! تاسو بالکل صحيح وائې خو زمونږه ملگرې جينکې به مونږ ته پيغور راکوي چه تاسو د اَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ لونړه ئې او د اختر په ورځ مو هم هغه زړې جامې اغوستي دي!“ دا ئې اووئيل او د ماشومانو په سترگو کښ اوبښکې راغلې. د ماشومانو خبرې چه ئې واوريدې نو هغوئي رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ هم خفه شو. هغوئي رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ خازن (وزير ماليات) رااوغوښتلو او ورته ئې او فرمائيل: ”ماله د يوې مياشتې تنخواه پيشکي [يعني مخکښ، ادوانس] راکړه.“ خازن عرض اوکړو: ”جناب! آيا ستاسو يقين شته چه تاسو به د يوې مياشتې پورې ژوندي پاتي شئ؟“ هغوئي رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ او فرمائيل: ”جَزَاكَ اللَّهُ [يعني الله عَزَّوَجَلَّ د تاسو ته جزائے خير درکړي] تاسو بيشکه ښکي او صحيح خبره اوکړه.“ خازن لاړو. هغوئي رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ ماشومانو ته

فرمان مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: دچا په خوا کښ چه زما ذکر اوشو او هغه په ما درود پاک اونه وئیلو تحقیق هغه بدبخته شو۔ (ابن سنی)

اوفرمائیل: ”خوړو لونړو! د الله و رسول عَزَّوَجَلَّ وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په رضا باندې خپل خواهشات قربان کړئ.“ (مَعْدِنِ اخلاق، حصه اول، ص ۲۵۷)

د الله رَبِّ الْعِزَّتْ عَزَّوَجَلَّ دِ په هغوئِي رَحْمَت وي او د هغوئِي په بَرکت دِ زمونږه بې حسابہ بخښنه اوشي.

اُمین بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمین صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

خوړو خوړو اسلامی ورونړو! مونږ له هم د خپلو آسلاف کرام [یعني تیر شوي بُزُرگان دین] رَحْمَتُہُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی په نقش قدم تلل پکار دي او د تنگدستی، محتاجی او د کورنو پریشانو نه یریدل او کیلي شکایتونه کول نه دي پکار بلکه همیشه الله عَزَّوَجَلَّ یادول پکار دي او د هغه په رضا باندې راضي اوسیدل پکار دي او ډیرې زیاتې دُعاګانې کول پکار دي څنګه چه

د پریشان حاله دُعا

د یو بُزُرګ رَحْمَتُہُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ په خِدْمَت کښ یو کس عرض اوکړو: حضرت صاحب! د بال بچو فکر ډیر پریشانه کړې یم. زما په حق کښ دُعا اوکړئ. جواب ئې ورکړو: ”ستا بال بچي چه کله ستا نه د وړو او د ډوډی د نشت والي [یعني څه وړه یا ډوډی د خوراک د پاره نشته دې دا] شکایت اوکړي نو هغه وخت د اللّٰهُ تَبَّارُک و تَعَالٰی نه دُعا غواړه ځکه چه ستا د هغه وخت دُعا قبلیدو ته زیاته نږدې ده.“ (روضُ الرِّیاحین، ص ۲۵)

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما دَجْمَعِي په ورځ درود شریف لولي زه به د قیامت په ورځ د هغه شفاعت کووم. (کنز العمال)

خوږو خوږو اسلامي ورونړو! خوک چه ډیر زیات تنگدسته او غریب وي یقیناً هغه به ډیر زیات خفه او غمکین هم وي او د پریشان حاله خلقو دُعا قبلیري. څنگه چه د دعوتِ اسلامي د اشاعتی ادارې مکتبَةُ الْمَدِیْنَةِ چاپ شوي کتاب ”فضائلِ دُعا“ کښ د اعلیٰ حضرت والِدِ مُحْتَرَم رَئِیسُ الْمُتَكَلِّمِین حضرتِ عَلَّامه مولانا نقی علی خان رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْهِ د مُسْتَجَابُ الدَّعَوَات کسانو (یعني د کومو خلقو چه دُعاگانې قبلیري په هغوئي) کښ د ټولو نه په وړومبني نمبر کښ لیکلي دي: ”اَوَّل: مُضْطَر (یعني غم زیلي او پریشان حاله).“

د دې په شرح کښ اعلیٰ حضرت شاه امام احمد رضا خان رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَیْهِ فرمائي: دې (یعني د غم زیلي او بې وسه د دُعا قبلیدو) طرف ته خو پخپله په قرآنِ عظیم کښ اشاره موجوده ده:

أَمَنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ
مَفْهُوم ترجمه کنز الایمان: یا هغه [اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ]
چه د بې وسه اوري، چه کله هغه [یعني
اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ] یاد کړي او لري کوي بدئ. (النمل: ٦٢)

(فضائلِ دُعَا ص ٢١٨)

خوږو خوږو اسلامي ورونړو! قَسَم په خدای عَزَّوَجَلَّ! د دُنیا په رنگینو کښ ورك مالدار او صاحبِ اِقتدار [یعني عُهده لرونكي] په مُقابله کښ د سُنّتو پابند غریب او نادار [انسان] خوش نصیبه او بختور دې او هغه

فَرَمَانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: په ما باندې د دُرود شريف كثر كوي بيشكه دا ستاسو د پاره پاكې ده. (أَبُو يَحْيَى)

په آخرت كښ كامياب دې څوك چه په غريبې، مرضونو او آفتونو كښ د اخته كيدو باوجود د الله عَزَّوَجَلَّ او د هغه د رَسُول صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمانبردار وي.

زباں پر شكوه رنج و آلم لايانېس كرتے نبی کے نام لیا غم سے گھبرايا نهېس كرتے
د شعر ترجمه: عاشقان رسول د پریشانو او تكليفونو گيلې او شكایتونه نه كوي او نه د غمونو نه یریري.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

د مسکینانو د پاره جَنَّت

خوږو خوږو اسلامی ورونږو! هغه مسلمانان چه نن د دُنیا دارو په نظر كښ سپك كنړل شي او د غريبې په وجه ئې خپل خپلوان تپوس نه كوي، د مال د كمۍ په وجه ورسره څوك خبرې نه كوي. خو قُرْبَان شم د الله رَبُّ الْعِزَّتْ عَزَّوَجَلَّ د رَحْمَت نه، چه هُم دا خلق د جَنَّت د پاره د عِزَّت او لوئې شان والا دي څنگه چه حضرت سَيِّدُنَا ابوهريره رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ روايت كوي چه د غريبانو غمخوار خوږ آقا، مُحَمَّدِ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمان مبارك دې: ”د جَهَنَّم او جَنَّت په مينځ كښ بحث [يعني خبرې كول] اوشو نو جَهَنَّم اووئيل: چه ”ما ته د ظالمانو او تَكَبُّر كوونكو خلقو په وجه فضيلت راكړې شوې دې.“ جَنَّت اووئيل: ”په ما څه شوي دي چه ما ته به صرف كمزوري، بې وسه او

فرمانِ مُصطَفَى صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما باندې یو ځل دُرود اولوي اللہ (عَزَّوَجَلَّ) د هغه د پاره یو قیراط اجر لیکي او قیراط د اُحَد د غَر هُمَره دي. (عَبْدُ الرَّزَّاق)

عاجزه خلق داخليري. “نو الله تبارک وتعالی جنت ته او فرمائیل: ”اے جنته! ته زما رحمت ئې، زه په خپلو بندگانو کښ چه د چا د پاره غواړم ستا په ذریعه به پرې رحم کووم،“ او دوزخ ته ئې او فرمائیل: ”اے جهنمه! ته زما عذاب ئې، زه په خپلو بندگانو کښ چه د چا د پاره او غواړم ستا په ذریعه به عذاب ورکووم.“

(مُسلم، کتاب الجنة.. الخ، باب النار یدخلها الجبارون.. الخ، ص ۱۵۲۴، حدیث: ۲۸۴۶ مختصراً)

حضرت سَيِّدُنَا عَلَّامه علی بن سلطان محمد قاری رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ په دې حدیث پاک کښ د موجود لفظ ”مُغْفَاء“ په وضاحت کښ فرمائي: ”دلته د کمزورو نه مراد هغه مسلمانان دي کوم چه مالي او بدني طور کمزوري دي.“ (مرقاۃ المفاتیح، کتاب الفتن، باب خلق الجنة والنار، ج ۹ ص ۶۶۲ تحت الحدیث: ۵۶۹۴)

تاج و تخت و حکومت مت دے، کثرت مال و دولت مت دے

اپنی رضا کا دے دے مُڑه، یا اللہ مری جھولی بھر دے (وسائل بخشش)

د شعر ترجمه: یا اللہ عَزَّوَجَلَّ! ما ته تاج و تخت و حکومت او ډیر دولت مه راکوې، د خپلې رضا زیرې راکړې یا اللہ عَزَّوَجَلَّ! زما سوال قبول کړې.

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

اکثر جنتیان به غریبان وي

خوږو خوږو اسلامي ورونړو! ذکر شوې روایت د غریبانو او محتاجه

خلکو د پاره خومره حوصله ورکونکې دې چه اللہ عَزَّوَجَلَّ به په غریبانو او مسکینانو باندې رحم او فرمائي او هغوئي ته به جنت

فَرَمَانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: چا چه په ما باندې يو ځل دُرُود شريف اولوستو الله عَزَّوَجَلَّ به په هغه باندې لس رَحْمَتونه راليري او د هغه په اعمال نامه كښ به لس نيكي ليكي. (تيرمذي)

ورکړي او جَنَّت موندونکي به اکثر هغه خوش نصيبه مُسلمانان وي خوک چه په دُنیا کښ د فُقَر [يعني د فقيرئ] او لَوَرې او غريبئ ژوند تيروي څنگه چه د حضرت سَيِّدُنَا عَبْدِالله بن عَمْرُو رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ نه روايت دې چه د سرکارِ مدينه صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمان مبارک دې: ”اِطْلَعْتُ فِي الْجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الْفُقَرَاءَ“ يعني ما چه کله په جَنَّت کښ اوکتل نو اومې ليدل چه په جَنَّتيانو کښ اکثر تعداد [يعني زيات شمير] د فقراؤ (يعني غريبانو خلقو) دې.“ (مُسْنَدُ أَحْمَد، مُسْنَدُ عَبْدِالله بن عَبَّاس، ج ۱ ص ۵۰۴ حديث: ۲۰۸۶)

دے حُسنِ اخلاق کی دولت دے عطاِ اخلاص کی نعمت
مُجھ کو خزانہ دے تقویٰ کا یا الله مری جھولی بھر دے (وسائلِ بخشش)
د اشعارو ترجمہ: (۱) د حُسنِ اخلاق دولت، او د قبولِ اخلاص نِعْمَت راکړې،
(۲) او راکړې ماته خزانہ د تقویٰ [يعني د پرهیزکاری]، یا الله زما سوال کړې.
صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

د نبی رَحْمَت دُعا او د مسکینانو سره مَحَبَّت

خوږو خوږو اسلامی ورونږو! غريبي او مسکيني خو هغه ازمينبت دي چه په دې کښ اخته مُسلمان که د صبر نه کار واخلي او سوچ او فکر اوکړي نو هغه ته به معلومه شي چه په احاديثِ مبارکه کښ د غريبانو او مسکينانو څومره فضائل بيان شوي دي، په اسلام کښ داسي خلق سپک نه دي بلکه د حُجَبَت لائق دي، څنگه چه حضرت

فرمانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: دَ چا پہ خوا کنس چہ زما ذکر اوشو او هغه پہ ما دُرُودِ پاک اونه وٹیلو تحقیق هغه بد بختہ شو۔ (ابن سنی)

سَيِّدُنَا ابوسعید خُدري رَضِيَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ فرمائی: د مسکینانو سرہ مَحَبَّت کوی، حُکَہ چہ ما د رَسُولِ اکَرَم صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم نہ پہ دُعا کنس دا الفاظ شاملول واوریدل:

”اَللّٰهُمَّ اَحْيِنِيْ مُسْكِيْنًا وَاَمِتْنِيْ مُسْكِيْنًا وَاَحْشُرْنِيْ فِيْ زُمْرَةِ الْمَسَاكِيْنِ“
یعنی اے اللہ (عَزَّوَجَلَّ)! ما تہ د مسکینی پہ حالت کنس ژوند او د مسکینی پہ حالت کنس وصال [یعنی وفات] را کرې او د مسکینانو پہ ډله کنس زما حشر اوفرمائی۔“

(ابن ماجہ، کتابُ الزہد، بابُ مجالسۃ الفقراء، ج ۴ ص ۴۳۳، حدیث: ۴۱۲۶)

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد
خوبرو خوبرو اسلامی ورونرو! غریبی او مسکینی د ځان سرہ خومره
دیر بَرکتونه راغونډ کړي دي چہ خوبر خوبر پیغمبر صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
هم د مسکینانو پہ ډله کنس د شاملیدو او هم دا ډله د خپل صُحْبَت
پہ برکتونو د سرفراز کولو خواهش [لري] او د هغوئي سرہ د مَحَبَّت
کولو تلقین فرمائی.

سلام اُس پر کہ جس کے گھر میں چاندی تھی نہ سونا تھا
سلام اُس پر کہ ٹوٹا بوریا جس کا بچھونا تھا
د شعر ترجمہ: سلام پہ هغوئي چہ د هغوئي پہ کور کنس نہ سپین زروو نہ سرہ زر،
سلام پہ هغوئي چہ د توتو بورئ د هغوئي بستر وه.

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

فرمانِ مُصطَفَی صلی الله تعالی علیہ و آلہ و سلم: کله چه تاسو په رسولانو دُرود لولئ نو په ما باندې ئې هم لولئ، بیسکه زه د ټولو جهانونو د رب رسول یم. (جَمْعُ الْجَوَامِع)

د فقرا سره محبت الله ته د نزديکت سبب

حضرت سَيِّدُنَا اَنَسُ بْنُ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ روايت کوي چه حُضُورِ اکرم صلی الله تعالی علیہ و آلہ و سلم حضرت سَيِّدُنَا عائشه صِدِّيقَه رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا ته اوفرمايل: **”يَا عَائِشَةُ أَحَبِّي الْمَسَاكِينَ وَقَرِّبِيهِمْ فَإِنَّ اللَّهَ يُقَرِّبُكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ** يعني اے عائشه (رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهَا)! د مسکينانو سره محبت کوه، هغوئې ځان ته نږدې ساته چه د قيامت په ورځ الله تعالی تا ته خپل قُرب عطا کړي.“ (مشكاة المصابيح، کتاب الرقاق، باب فضل الفقراء، الفصل الثاني ج ۱ ص ۲۵۵ حديث: ۵۲۴۴ مختصراً)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّدٍ

حقيقي مُفلس څوک؟

خوږو خوږو اسلامي ورونږو! دُنیا کښ د مال و زر کمي او مُحْتَاجی د آخرت د نِعْمتونو د موندلو سبب دې په شرط د دې چه بې صبري اونه کړي. لِهَذَا په دې حالت مه پرېشانه کيږئ او مه خفگان کوی. تشویش ناکه [يعني خفه کوونکي] غريبي خو د آخرت غريبي ده او هم دا [د آخرت] غريبي په حقيقت کښ مُصِيبِت دې لکه څنگه چه د حضرت سَيِّدُنَا ابوهريره رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ نه روايت دي چه د مدينې سردار **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** د صحابه کرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ نه تپوس اوکړو: آيا تاسو ته معلومه ده چه مُفلس څوک دې؟ صحابه کرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَانُ عرض اوکړو: په مونږه کښ مُفلس (يعني غريب، مسکين) هغه دې د چا

فَرَمَانِ مُصْطَفَیْ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: په ما باندې په دُرود لوستو خپل مجلسونه ښکېلي کړئ ځکه چې ستاسو دُرود لوستل به د قیامت په ورځ ستاسو د پاره نوره وي. (فِرْدَوْسُ الْاَخْبَار)

سره چې نه درهم [يعني روپۍ] وي او نه څه مال. نو ارشاد ئې او فرمائيلو: ”زما په اُمّت كېنې مُفلس هغه دې چې هغه به د قیامت په ورځ نمونځونه، روژې او زکوٰۃ راوړي خو هغه به فلانكي ته كنزلي كړي وي، په فلانكي به ئې تُهْمَت لگولې وي، د فلانكي مال به ئې خوړلې وي، د فلانكي وینه به ئې توی كړي وي او فلانكي به ئې وهلې وي. پس د هغه د نيكو نه به هغه ټولو ته د هغوئي حصّه وركړې شي. د هغه په ذمه چې كوم حُقوق دي د هغې د پوره كيدو نه مخكېنې كه د هغه نيكۍ ختمې شوې نو د خلقو گناهونه به په هغه ور واچولې شي او بيا به هغه دوزخ ته غوزار كړې شي.“

(مُسلم، كِتَابُ الْبِرِّ وَالصَّلَاةِ، الْخ، بَابُ تَحْرِيمِ الظُّلْمِ، ص ۱۳۹۴، حدیث ۲۵۸۱)

خوږو خوږو اسلامي ورونړو! او پرېږئ! او پرېږئ! په حقيقت كېنې مُفلس هغه دې څوك چې به د نمونځونو، روژو، حج، زكوٰۃ و صدقات [يعني خيرات]، سخاوتونو، د خير ښيگړې د كارونو او د غټو غټو نيكو باوجود د قیامت په ورځ تش لاس پاتي شي! كله د كنزولو كولو، كله د تُهْمَت لگولو، د شرعي اجازت نه بغير د رټلو، بې عزتي كولو، ذليله كولو، وهلو ټكولو، عاريتاً (يعني د لېروخت د پاره د بل چانه) غوښتلي خيزونه قصداً بيرته نه وركولو، په قرضه باندې قبضه كولو او د [خلقو] زړه خفه كولو په وجه ئې چې څوك څوك په دُنيا كېنې خفه كړي وي هغه

فرمانِ مُصطَفٰى صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: ڇا ڇهه ٻه ما باندې يو ځل دُرُود شريف اولوستو اللہ عَزَّوَجَلَّ به ٻه هغه باندې لس رحمتونه را ليري او د هغه ٻه اعمال نامه ڪنڊ به لس نيڪي لکي. (تيرميذي)

خلق به د هغه ٽولي نيڪي واخلي او د نيڪو ختميدو په صورت ڪنڊ به د هغوئي د گناهونو بوج به هغه بار ڪړي شي او دوزخ ته به حواله ڪړي شي.

الهي! واسطه ديتا هون مٿس مڙهين ڪا

بچا دنيا کي آفت ۽ بچا عقي کي آفت ۽ (وسايل بخش)

د شعر ترجمه: الهي! دا ڪووم دُعا زه به خاطر د مديني

حفاظت را ڪري د دنيا او د عقي د آفت نه

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَى مُحَمَّد

تُذَبُّوا إِلَى اللّٰهِ اَسْتَغْفِرُ اللّٰه

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَى مُحَمَّد

د مُفلسي لري ڪولو وظيفه

خوبرو خوبرو اسلامي ورونرو! تاسو ته د آخرت د غريب او د حقيقي

مُفلس د بدنصيب او د دنياوي غريب او مسكين د خوش نصيب

مُتَعَلِّق معلومه شوه، زمونږ د ٽولو دا ذهن [يعني سوچ] جوږيدل پڪار

دي ڇهه ڪه په دنيا ڪنڊ د مال او دولت د ڪمي وغيره څه ازمينست

راشي نو په هغي صبر او ڪړو او برداشت ئي ڪړو او د آخرت د غريب

نه [د الله عَزَّوَجَلَّ] پناه او غواږو ځکه ڇه هُم د آخرت غريب په حقيقت

ڪنڊ بدنصيبه دي.

فرمان مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: کوم خلق چه د خپل مجلس نه د اللہ عَزَّوَجَلَّ د ذکر او په نبی باندې د دُرود شریف لوستلو نه بغیر پاخیدل نو هغه د بدبوداره مُردار نه پا خیدل. (شُعَبُ الْاِيْمَان)

او دا خبره هم ياده ساتئ چه د ضرورت مطابق د مال گټلو، د نورو [خلقو] د نه محتاجه کيدو، په چا باندې د بوج نه جوړيدو او د روزگار خواھش کول بد نه دي. په داسي خواھش باندې د رزق د پاره کوششونه کول، دُعاگانې او وظيفي لوستل د نیکو خلقو طريقه ده، څنگه چه حضرت سَيِّدُنَا اِبْنِ شَيْرُوْبَه رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ فرمائي، چه يوه ورځ د اللہ عَزَّوَجَلَّ د مشهور او مقبول ولی حضرت سَيِّدُنَا مَعْرُوف کرخي رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ په خدمت کښ يو تنگدسته او مُفْلِس کس د خپلې غريبې شکايت اوکړو. هغوئِي رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ ورته او فرمائيل: ”اللہُ تَعَالٰی د تاسو په خپل حفاظت او امان کښ اوساتي، خپلو بال بچو طرف ته بيرته روان شه او د دې الفاظو وظيفه کوه: ”مَا شَاءَ اللہُ کَانَ“ (يعني اللہ عَزَّوَجَلَّ چه څه او غوښتل هغه اوشو).“

هغه کس دا وظيفه لوستله او د کور طرف ته روان وو چه په لاره کښ ئې د يو نا اشنا کس سره مُلاقات اوشو، هغه [نا اشنا کس] هغه ته يوه کڅوړه [يعني تيلئ] ورکړه او لاړو. هغه غريب کس چه کله د هغه کڅوړې خُله خلاصه کړه نو هغه د دينارونو نه ډکه وه، هغه ډير خوشحاله شو او د هغه لارې نه بيرته د حضرت سَيِّدُنَا مَعْرُوف کرخي رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ په خدمت کښ د دې د پاره حاضر شو چه دا قِصه ورته بيان کړي، هغوئِي رَحْمَةُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہِ چه هغه څنگه اوليدو نو ورته ئې

فرمانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: کوم کس چہ پہ ما درود پاک لوستل ھیر کرل
ہغہ دَ جَنّت لارہ ھیرہ کرہ. (کُتُبِ اِنِی)

اوفرمائیل: ”اے د اللہ عَزَّوَجَلَّ بندہ! چہ ستا حاجت پورہ شوې وو نو
بیا ولې راغلې؟ اللہ رَحْمَن عَزَّوَجَلَّ د تا پہ خپل حِفَاضت او اَمَان کنس
اوساتي، خپلو بال بچو طرف ته بیرته لار شه او د دې الفاظو وظیفه
کوه: ”مَا شَاءَ اللّٰهُ كَانَ.“ (غُیُوْنُ الْحِکَايَات ص ۲۷۸) د اللہ عَزَّوَجَلَّ د پہ هغوئي رحمت وي او
د هغوئي په بَرَکت د زمونږه بي حسابہ بجنسہ اوشي.

اُمین بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاُمین صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

کیوں کر نہ میرے کام بنیں غیب سے حسن

بندہ بھی ہوں تو کیسے بڑے کار ساز کا (ذوقِ نعت)

د شعر ترجمہ: پہ دې شعر کنس حَسَن رضا خان رَحْمَةُ اللہ تَعَالٰی عَلَیْہِ فرمائي:

کارونه به مې ولې نه سازيږي غائبانه

بندہ یم زه د ډیر لوي کار ساز پروردگار

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

په روزی کنس د بَرَکت بهترینہ نُسخه

حضرت سَيِّدُنَا سَهْل بن سَعَد سَاعِدِي رَحْمَةُ اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ بیان کوي چہ یو
کس د حُضُورِ اکرم صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم په خدمت کنس حاضر شو او د
خپلې غریبې او تنگدستۍ شکایت ئې اوکړو. نَبِی اکرم صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ
وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ارشاد اوفرمائیلو: چہ کله ته خپل کور ته ننوځې نو سلام کوه
اگر که هیڅ څوک هم نه وي، بیا په ما سلام اولیږه او یو ځل قُلْ هُوَ اللّٰهُ
شریف [پوره سورت] لوله. هغه کس هم داسي اوکړل نو اللّٰهُ تَعَالٰی هغه

فرمانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: کوم کس چہ پہ ما درود پاک لوستل ہیر کرل
ہغہ د جنت لارہ ہیرہ کرہ۔ (طبرانی)

دومرہ مالدارہ کرپو چہ ہغہ پہ خپلو گاونڈیانو او خپلوانو کنس ہم
تقسیمول شروع کرل۔ (القول البدیع، الباب الثانی فی ثواب الصَّلَاة علی رسول اللہ.. الخ، ص ۲۷۳)

د تنگدستی علاج

د مکتبۃ المدینہ چاپ شوي د ۴۱۹ صفحو کِتاب ”مَدَنی پنجسورہ
[اردو]“ پہ صفحہ ۲۴۶ کنس دي: ”يَا مَلِكُ“ لس اتيا [90] خُله چہ کوم
غریب او نادار ہرہ ورخ لولي **اِنْ شَاءَ اللہُ عَزَّوَجَلَّ** د غریبی نہ بہ خلاصی
او مومي۔“ (مَدَنی پنج سورہ، ص ۲۴۶)

توہے مَغْطٰی وہ ہیں قاسم یہ کرم ہے تیرا

تیرے محبوب کے ٹکڑوں پہ پلوں گا یارب (وسائل بخشش)

د شعر ترجمہ: یعنی اے ربہ! تہ ورکونکي ئي، او خوږ آقا صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
تقسیموونکي دي، اے ربہ! دا ستا کرم دي چہ ستا د محبوب صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم
پہ ټکرو باندې پايں۔

صَلُّوْا عَلٰی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

پہ رزق کنس د برکت وظیفہ

د دعوتِ اسلامی د اشاعتی ادارې مکتبۃ المدینہ د چاپ شوي کِتاب
”ملفوظاتِ اعلیٰ حضرت“ پہ صفحہ ۱۲۸ کنس دي: یو صحابی (رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ)
د حُضورِ اقدس (صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم) پہ خدمتِ کنس حاضر شو او
عرض ئي اوکړو: یا رَسُوْلَ اللہ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم! دُنیا زما نہ مخ اړولې

فرمانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: کوم خلق چه د خپل مجلس نه د اللہ عَزَّوَجَلَّ د ذکر او په نبی باندې د دُرود شریف لوستلو نه بغیر پاخیدل نو هغه د بدبوداره مُردار نه پا خیدل. (شُعَبُ الْإِيمَان)

دې. اوښې فرمائیل: آیا هغه تسبیح تا ته یادي نه دي کومي چه تسبیح دي د فربنتو او د هغې په برکت روزي ورکوله شي، دُنیا [یعني مال دولت] به تا له ذلیله شوي راځي. چه صُبح صَادِق راڅیزي نو سل ځله لوله، **”سُبْحَنَ اللّٰهُ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَنَ اللّٰهُ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ، اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ“** ووه ورځې تیرې شوې چه هغه صحابي بیا په خِدْمَتِ اقدس کښ حاضر شو، عرض ئې اوکړو: یا رَسُوْلَ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم! دُنیا [یعني مال دولت] ما له دومره په کثرت سره راغله، زه حیران یم چه کوم څای ئې کیرېدم چرته ئې اوساتم! (لسانُ البیزان، حرف العین، ج ۴ ص ۳۰۴، حدیث ۱۰۰، زرقانی علی البَوَاهِب، ذکر طبعه صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم من داء الفقر، ج ۹ ص ۴۲۸ واللفظ له)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّی اللّٰهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

خوږو خوږو اسلامي وروڼو! د بنو [خَلَقُوا] صُحبتونه او د نیکو [خَلَقُوا] دُعاکاني ضرور رنگ راوړي. په آفتونو مُصیبتونو او مشکلاتو کښ د اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ د نیک بندگانو نه په مدد غوښتلو مصیبتونه لري کیري او مشکلات حل کیري.

د غسې د قرآن و سُنَّت د عالمگیر غیر سیاسي تحریک **دَعْوَتِ اسلامي** د مَدَنِي ماحول سره د تړون او د عاشقانِ رسول سره په **مَدَنِي قافلو** کښ د سفر کولو په بَرکت هم د حاجتونو پوره کیدو، د مشکلاتو د حل کیدو او د مصیبتونو لري کیدو بیشمیره واقعات شته دي، څنگه

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: خوک چه په ما باندې په ورځ کښ 50 ځله درود پاک اولوي د قیامت په ورځ به زه د هغه سره مُصَافَحَه کووم (یعنې لاس ملاووم). (ابن بشکوال)

چه د دعوت اسلامي د اشاعتی ادارې مکتبۃ المدینة چاپ شوي د ۱۵۴۸ صفحو په کتاب ”فیضانِ سنت“ جلد اول صفحه ۹۸۰ کښ دي:

مدنی سپرلي: په K.E.S.C کښ نوکر شو

د اورنگی ټاؤن (باب المدینه کراچی) یو ذمه دار اسلامي ورور په مدنی ماحول کښ د خپل راتلو او د روزگار موندلو واقعه څه داسي بیان کړي ده: په 2003.6.19ء کښ به زه د یو اسلامي ورور په دعوت د دعوت اسلامي په هفته واره د سنتونه ډکه اجتماع کښ حاضریدم خو پابندي مې نه وه. د بې روزگاری په وجه پریشانه ووم، د یو اسلامي ورور د انفرادی کوشش په نتیجه کښ مې د مدنی قافله کورس د پاره د دعوت اسلامي په عالمی مدنی مرکز فیضان مدینه کښ داخله واخسته. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ** د عاشقان رسول صحبتونو او برکتونو په ما گنهنکار باندې ډیر ښه اثر اوکړو. او د ژوند تیروولو صحیح طریقه ئې راته اوبښودله. مدنی قافله کورس پوره کیدو نه دوه یا درې ورځې پس راته ځیني دوستانو اووئیل چه په K.E.S.C کښ د نوکرانو ضرورت دې. مونږه هم درخواستونه جمع کړي دي تاسو ئې هم جمع کړئ. ما ورته عرض اوکړو چه نن صبا صرف په درخواستونو کار نه کيږي! په سفارشونو بلکه (په رشوتونو) باندې د نوکرو ترکیب جوړیږي! زما

فرمان مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: کوم خلق چه د خپل مجلس نه د اللہ عَزَّوَجَلَّ د ذکر او په نبی باندې د دُرود شریف لوستلو نه بغیر پاخیدل نو هغه د بدبوداره مُردار نه پا خیدل. (شُعْبُ الْإِيمَان)

سره خو هیڅ هم نشته. آخر د هغوئې په ډیره وینا ما هم ”درخواست“ جمع کړو. په شروع کښ تحریري [یعني د لیک] تست اوشو بیا د انټرویو نه پس میډیکل تست هم اوشو. د بیشمیره اثر رسوخ والا [خلقو د] درخواستونو باوجود یو زه داسي کس ووم چه هر ځای کښ کامیاب شوم! د آخری انټرویو د پاره چه تلم نو د کور کسانو راته ډیر اووئیل چه په پښت شرت کښ لاړ شه، خو ما د عاشقان رسول د صُحبت په بَرکت انگریزی لباس پرېښودې وو، لِهذا په سپین پرتوگ او قمیص کښ ورغلم. افسر چه زه په مذهبی انداز کښ اولیدم نو زما نه ئې د ځیني اسلامی معلوماتو سوالونه اوکړل. ما په آسانۍ سره د هغې جوابونه ورکړل ځکه چه **اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ** ما دا ټول په مَدَنی قافلہ کورس کښ زده کړي وو. **اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ** بغیر د څه سفارش او بغیر د رشوت نه زه په نوکړی اولگیدم. زمونږ د کور کسانو چه د مَدَنی قافلہ کورس او د مَدَنی ماحول برکتونه اولیدل نو حیران پاتي شو او **اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ** د دعوتِ اسلامی مُحِب [یعني حَبَّت کونکي] جوړ شو. دا بیان ورکولو په وخت کښ **اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ عَزَّوَجَلَّ** زه د دعوتِ اسلامی د علاقائی مشاورت د خادم (یعني نگران) په حیثیت په خپله علاقہ کښ د سُنّتو په عام کولو او د مَدَنی انعاماتو او د مَدَنی قافلو په ترغیب ورکولو کښ مصروف یم.

فرمانِ مُصطَفٰے صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: کوم خلق چہ د خپل مجلس نہ د اللہ عَزَّوَجَلَّ د ذکر او پہ نبی باندې د دُرود شریف لوستلو نہ بغیر پاخیدل نو هغه د بدبوداره مُردار نہ پا خیدل. (شُعْبُ الْإِيمَان)

نوکری چاڼے، آئے آئے قافلے میں چلیں، قافلے میں چلو
تنگدستی مٹے، دُور آفت مٹے لینے کو بَرکتیں، قافلے میں چلو

د اشعارو ترجمہ:

که غواړئ نوکړئ راشئ راشئ راځئ قافلو کښ لاړشئ قافلو کښ لاړشئ
تنگدستي به شي ختم، آفتونه هم ختم اومومئ بَرکتونه قافلو کښ لاړشئ
صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

خوږو خوږو اسلامي وروڼو! د بيان په آخره کښ د سُنَّت فضيلت
او يو څو سُنْتونه او آداب د بيانولو سعادت حاصلووم. د تاجدار رسالت
صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم فرمان مُبارک دې: چا چه زما د سُنَّت سره مَحَبَّت اوکړو،
هغه زما سره مَحَبَّت اوکړو، او چا چه زما سره مَحَبَّت اوکړو، هغه به په
جَنَّت کښ زما سره وي. (مَشْكَاتُ الْمُبَايِع، کتاب الايمان، باب الاعتصام بالکتاب... الخ،
الفصل الثانی، ج ۱ ص ۵۵ حديث ۱۷۵)

سینه تیری سُنَّت کا مدینه بنے آقا
جَنَّت میں پڑوسی مجھے تم اپنا بنانا
سینه مې د شي جوړه د سُنْتو مدینه خوږه آقا
جَنَّت کښ گاونډي د ځان مې کړه خوږه آقا

د لباس خوارلس مدنی گلونه

درې فرامینِ مصطفیٰ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم واورئ: ﴿﴾ د پیریانو د سترگو
او د خلقو د ستر په مینځ کښ پرده دا ده چه کله څوک جامې ویستل
غواړي نو [مخکښ د] بِسْمِ اللہِ اولوي. (الْبَعْجَةُ الْأَوْسَط ج ۲ ص ۵۹ حديث ۲۵۰۴) مَفْسِّر

فرمان مُصطَفَى صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: چا چه په ما باندې لس ځله سحر او لس ځله مانېام دُرود پاک اولوستل د قيامت په ورځ به هغه ته زما شفاعت نصيب کيږي. (مَجْمَعُ الزَّوَايِدِ)

شَهِير حَكِيم الْأُمّت حضرت مُفتي احمد يارخان رَحْمَةُ اللهِ تَعَالَى عَلَيْه فرمائي: څنگه چه ديوالونه او پردې د خلقو د نظر نه پناهي جوړيږي دغسي به دا د الله عَزَّوَجَلَّ ذکر د پيريانو د سترگو نه پرده جوړيږي او شيطان به هغه (يعني شرمکاه) نه شي ليدې. (مِرَاة ج ۱ ص ۲۶۸) ❀ څوک چه جامې واغوندي او دا اولولي: **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِّنِّي وَلَا قُوَّةٍ** (ترجمه: ټول تعريفونه الله عَزَّوَجَلَّ لره دي چا چه ما ته دا جامې واغوستلې او زما د طاقت او قوت نه بغير ئې ما ته عطا کړې) نو د هغه مخکښ وروسته گناهونه به معاف شي. (شُعَبُ الْاِيْمَان ج ۵ ص ۱۸۱ حديث ۶۲۸۵) ❀ څوک چه د قُدرت [يعني د وِس] باوجود بنائسته او ښکلې جامې اغوستل د تواضع (يعني د عاجزئ) په طور پريږدي، الله تعالى به هغه ته د کرامت حُله ور واغوندي. (اَبُو دَاوُد ج ۴ ص ۳۲۶ حديث ۴۷۷۸) ❀ د حُضُورِ اَکرم صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مبارک لباس به اکثر د سپين رخت [يعني د سپيني کپړې] وو. (كُشْفُ الْاَلْتِبَاسِ فِي اسْتِحْبَابِ الْبِلبَاسِ لِلشَّيْخِ عَبْدِ الْحَقِّ الدَّهْلَوِي ص ۳۶) ❀ لباس د حلالې گټې ضروري دې او کوم لباس چه د حرامې گټې نه حاصل شوې وي، په هغې کښ فرض و نفل يو مونځ هم نه قبليري. (اَيضًا ص ۴۱) ❀ منقول دي: چا چه په ناسته باندې عمامه او ترله يا ئې په ولاړه باندې پاچامه يا پرتوگ واغوستلو نو الله عَزَّوَجَلَّ به هغه په داسې مرض کښ اخته کړي چه د هغې علاج نشته. (اَيضًا ص ۳۹) ❀ د اغوستلو په وخت کښ د بني طرف نه شروع کوئ (ځکه چه دا سُنَّت دي) مثلاً چه گُرته [يا قميص]

فَرْمَانِ مُصْطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: په ما باندې د درود شریف کثرت کوئ بيشکه دا ستاسو د پاره پاکي ده. (آبُو یَعْلٰی)

اغوندي نو مخکښ په بني لستونري کښ ښې لاس داخل کړئ بيا گځ لاس په گځ لستونري کښ. (ايضاً ص ۳۲) هم دغسي پرتوگ اغوستلو کښ مخکښ په ښې پينځه کښ ښې ښپه داخله کړئ او چه کله (قميص يا پرتوگ) اوباسئ نو د دي برعکس (يعني برخلاف) کوئ، يعني د گځ طرف نه شروع کوئ. ❀ د دعوت اسلامي د اشاعتي ادارې مکتبۃ المدينه چاپ شوي د ۱۱۹۷ صفحو کتاب ”بهار شريعت“ د جلد ۳ په صفحه ۴۰۹ کښ دي: سُنَّت دا دي چه د لَمَن او گدوالي د پندې د نيمې پورې وي او د لستونري او گدوالي زيات نه زيات د گوتو د خوکو پورې او پلن والې ئې يو لويشت وي. (ردالمحتار ج ۹ ص ۵۷۹) ❀ سُنَّت دا دي چه د نارينه تهېند [يعني لنگ] يا پاچامه [وغيره] د کيټۍ نه پاس وي. (مروآة ج ۶ ص ۹۴) ❀ نارينه د نارينو او ښځې د ښځو جامې اغوندي، د وړو ماشومانو د پاره هم د دې خبرې لحاظ ساتئ ❀ د دعوت اسلامي د اشاعتي ادارې مکتبۃ المدينه چاپ شوي د ۱۲۵۰ صفحو په کتاب بهار شريعت جلد اول صفحه ۴۸۱ کښ دي: د نارينه د پاره د نامه د لاندې نه تر د زنگونانو د لاندې پورې ”عورت“ [يعني فرض پرده] ده، د دي پټول فرض دي. نوم په دي کښ شامل نه دې او زنگونان پکښ شامل دي (د مختار، ردالمحتار ج ۲ ص ۹۳) په دې زمانه کښ ډير خلق داسې شته چه تهېند يا پرتوگ داسې اغوندي چه د سپوږنو (يعني د نامه نه لاندې د راوتي ځاي) څه حصه ئې ښکاري، که په گرتنه [يعني

فَرَمَانِ مُصْطَفَى صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: د چا په خوا كېښ چه زما ذكر اوشو او هغه په ما درود پاك او نه لوستو هغه په خلقو كېښ ډير زيات كنځوس (يعني شوم) دي. (الترغيب والترهيب)

قميص] وغيره كېښ داسې پټ وي چه د پوستكي (يعني خرمنې) رنگ پكېښ نه ځليږي نو خير دي، گني حرام دي او كه په مانځه كېښ د څلورمې حصې په قدر ښكاره وو نو مونځ نه كيږي (بهار شريعت) خصوصاً د حج او د عمرې احرام والو ته په دي كېښ د سخت احتياط ضرورت دي. ❀ نن صبا ځيني خلق په ښكاره د خلقو په مخكېښ جانگې (نيم پتلون) اغوستې وي او گرځي او په هغې كېښ د هغوئي زنگونان او ورنونه ښكاري دا حرام دي، د داسې خلقو ښكاره زنگونانو او ورنونو ته كتل هم حرام دي. بالخصوص د لوبو په ميدان كېښ، د ورزش كولو ځايونو [يعني كلبونو وغيره] كېښ او د سمندر په غاړه داسې نظاري زياتې وي. لهدا داسې مقاماتو ته په تلو كېښ سخت احتياط ضروري دي ❀ د تكبر [يعني د فخر] په طور چه كوم لباس وي هغه ممنوع [يعني منع] دي. تكبر شته او كه نه، د دې پيژندگلو د داسې اوكرې چه د دې كپرو [يعني جامو] اغوستلو نه مخكېښ چه د ده كوم حالت وو، كه د اغوستلو نه پس هم د ده هم هغه حالت وي نو معلومه شوه چه په دې جامو كېښ تكبر نه دي پيدا شوې. خو كه هغه حالت ئې اوس نه وي پاتي نو بيا تكبر پيدا شوې دي. لهدا! د داسې جامو نه د ځان بچ ساتي ځكه چه تكبر ډير خراب عيب دي.

(بهار شريعت ج ۳ ص ۴۰۹، رد المحتار ج ۹ ص ۵۷۹، ۱۶۳ مكني پهل، ص ۲۰)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

فَرَمَانَ مُصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: خُوكُ چہ پہ ما دَ جَمْعِي پہ ورخُ درود شریف لولي
زہ بہ د قیامت پہ ورخُ د هغه شفاعت کووم. (کنز العمال)

مَدَنِي حُلِيہ

گیره، زلفی، پہ سر باندې شنه شنه عمامه شریف (شین رنگ چہ
پوخ نه وي)، د تاگانو [يعني توتو] والا سپينه گُرتہ د سُنّت مطابق د پَنډې
د نيمې پورې اوگده، لستونږي يو لويشت اوگده، په سينه باندې د زړه
طرف ته جيب کنس ښکاره مسواک، پاجامه يا پرتوک د گيتو [يعني
پړکو] نه بره. [دامَدني حُلِيه يعني د اوسيدو مَدَني انداز دې او] (په سرسپين خادر
او په پرده کنس د پرده کولو د پاره په مَدَني انعاماتو د عمل په صورت کنس د
نسواري رنگ خادر هم که ورسره وي نو مدينه مدينه)

دُعائے عطار: يا الله عَزَّوَجَلَّ! ما ته او په مَدَني حُلِيه کنس اوسيدونکو
ټولو اسلامي ورونږو ته د شين شين گُنبد په سوري کنس شهادت، په
جَنّت البقيع کنس مَدفن [يعني خيدل] او په جَنّت الفردوس کنس د
خپل خوږ خوږ محبوب صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ گاونډ را نصيب کړې. يا الله

عَزَّوَجَلَّ د ټول اُمّت بخښنه او فرمائي. امين بِجَاهِ النَّبِيِّ الامين صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

ان کا دیوانہ عمام اور زلف ویش میں

لگ رہا ہے مدنی حُلِے میں وہ کتنا شاندار

د حضور عاشق پہ زُلفو، گیره او عمامه کنس

خومره ښکلې ښکاري د هغه دا مَدَني انداز

د ستّو زده کولو د پاره د مکتبۃ المدینة دوه چاپ شوي کتابونه (1)

د 312 صفحو کتاب ”بهار شریعت“ حصّہ 16 او (2) د 120 صفحو

فَرَمَانِ مُصْطَفَیِّ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چہ پہ کتاب کنس پہ ما باندی درود پاک اولیکو ترخو پوری چہ زمانوم پہ هغی کنس وی فرشتی به د هغه د پاره بجنبنه غواری. (طبرانی)

کتاب ”سنتیں اور آداب“ ہدیہ کریں او اولویں. د سنتو د تربیت یوہ بہترین ذریعہ د دعوتِ اسلامی پہ مدنی قافلو کنس د عاشقانِ رسول سرہ د سنتونہ دک سفر ہم دیں.

لوئے رحمتیں ت نلے میں چلو سیکنے سنتیں ت نلے میں چلو
 ہوں گی حل مشکلیں ت نلے میں چلو ختم ہوں شامیں ت نلے میں چلو
 رحمتونہ کٹلو لہ قافلو کنس لا رشی سنتونہ زدہ کولو لہ قافلو کنس لا رشی
 حل بہ مو شی مشکونہ قافلو کنس لا رشی
 شی بہ مو ختم مصیبتونہ قافلو کنس لا رشی
 صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

د بیان د کولو نیتونہ

✽ حمد و صلوة او پہ مدنی ماحول کنس [د بیان نہ مخکنس] چہ کوم درود و سلام لوستی شی هغه بہ لولم. ✽ درود شریف فضیلت بہ بیانوم او صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! بہ وایم، دغسی بہ پچپلہ ہم درود پاک وایم او پہ نورو بہ ئی ہم لولم ✽ د سنی عالم د کتاب نہ بہ پہ کتلو بیان کووم ✽ سپارہ ۱۴، سُوْرَةُ النَّحْلِ، آیت ۱۲۵:

أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ

(مفہوم ترجمہ کنزالایمان: د خپل رب لاری طرف تہ بلنہ اوکړہ پہ پوخ تدبیر او پہ بنہ نصیحت) او د بخاری شریف (حدیث ۴۳۶) کنس راغلی د دی فرمان

فرمانِ مُصطَفَی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چہ پہ ما باندې د جُمعې پہ ورځ 200 ځلہ دُرود شریف اولوستل د هغه د دوو سوو کالو گناہونہ به معاف شي. (کُنْتُ الْعَمَل)

مُصطَفی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم بِلَغْوَا عَنِّي وَلَوْ آيَةً. يعني ”اورسوه زما د طرف نه اگر که يو آيت وي“ کنس د ورکړو شوو احکامو پيروي [يعني فرمانبرداري] به کووم ❀ د نيکۍ حُکم به کووم او د بدۍ نه به منع کووم ❀ د شعرونو لوستلو او د عَرَبۍ، انگريزۍ او د مُشکل الفاظو وټيلو په وخت کنس به د زړه په اخلاص توجُّه ساتم يعني که د خپل عِلْم رُعب اچول مقصد وو نو د [د دې څيزونو د] وټيلو نه به ځان ساتم ❀ د مَدَنِي قافلې، مَدَنِي انعاماتو او د نيکۍ د دعوت د علاقائي دورې وغيره ترغيب به ورکووم. (ثواب بڑھانے کے لئے، ص ۲۹)

د بيان اوريدو نيتونه

(د مَدَنِي چينل کتونکي هم په دې کنس د خپل حالت مطابق نيتونه کولې شي)

❀ نظر به ښکته ساتم او ښه په غور به بيان اورم ❀ د ډډې لگولو په ځای به د دين د عِلْم د تعظيم په وجه چه څومره کيدې شي د التَّحِيَّات په انداز کنس به کښينم ❀ ضرورتاً به د نورو د پاره د ځای غټولو د پاره د خپل ځای نه خوزيرم او راغونډ به کښينم ❀ د چا په اُوکۀه وغيره که اولکيدم نو صبر به کووم، بل ته د بد بد کتلو، رټلو او تکليف ورکولو نه به ځان ساتم ❀ صَلُّوْا عَلَي الْحَبِيْب! اُذْكُرُوْا الله، تُوْبُوْا اِلَى الله وغيره چه واورم نو د ثواب گټلو او د آواز لگوونکي د زړه د خوشحالولو د پاره به په اوچت آواز جواب

فرمانِ مُصطَفٰی صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم: چا چہ پہ ما باندی یو خل دُرود شریف اولوستو اللہ عَزَّوَجَلَّ بہ پہ ہغہ باندی لس رَحْمَتونہ رالیری او د ہغہ پہ اعمال نامہ کئیں بہ لس نیکی لیکي. (ترمذی)

ورکووم ❁ د بیان نہ پس بہ [خلقوتہ] پخپلہ ور وړاندې کیرم او د سلام او مصافحہ [کولو نہ پس بہ پرې] انفرادی کوشش کووم.

(ثواب بڑھانے کے لئے، ص ۳۰)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى مُحَمَّد

مآخذ و مراجع

مطبوعہ	قرآن مجید	نمبر شمار
مکتبۃ المدینہ، باب المدینہ کراچی	کنز الایمان فی ترجمۃ القرآن	1
دار المغنی، عرب شریف ۱۴۱۹ھ	صحیح مسلم	2
دار المعرفہ، بیروت ۱۴۱۴ھ	جامع ترمذی	3
دار احیاء التراث العربی، بیروت ۱۴۲۱ھ	سنن ابی داؤد	4
دار المعرفہ، بیروت ۱۴۲۰ھ	سنن ابن ماجہ	5
دارالمعرفۃ، بیروت ۱۴۱۸ھ	المستدرک علی الصحیحین	6
دارالفکر، بیروت ۱۴۱۴ھ	مسند احمد بن حنبل	7
دار الکتب العلمیہ بیروت ۱۴۲۱ھ	مشکاۃ المصابیح	8
مؤسسۃ الریان بیروت ۱۴۲۲ھ	القول البدیع	9
دار احیاء التراث العربی، بیروت ۱۴۲۲ھ	المعجم الاوسط	10
دار الکتب العلمیہ، بیروت ۱۴۲۱ھ	شعب الایمان	11
دار الفکر، بیروت ۱۴۱۴ھ	مرقاۃ المفاتیح	12
دار المعرفہ، بیروت ۱۴۲۰ھ	ردالمحتار	13
دار المعرفہ، بیروت ۱۴۲۰ھ	الدرالمختار	14
دارالکتب العلمیہ، بیروت	مکاشفۃ القلوب	15
دارالکتب العلمیہ، بیروت ۱۴۲۱ھ	روض الریاحین	16
دارالکتب العربی، بیروت ۱۴۱۳ھ	تلبیس ابلیس	17
دارالکتب العلمیہ، بیروت ۱۴۲۴ھ	عیون الحکایات	18
دار احیاء العلوم، باب المدینہ ۱۴۲۴ھ	کشف الالتباس	19
نعمی کتب خانہ، گجرات	مرآۃ المناجیح	20
مکتبۃ المدینہ، باب المدینہ کراچی ۱۴۲۹ھ	بہار شریعت	21
مکتبۃ المدینہ، باب المدینہ کراچی ۱۴۳۰ھ	فضائل دعا	22
مکتبۃ المدینہ، باب المدینہ کراچی ۱۴۲۸ھ	فیضان سنت	23
مکتبۃ المدینہ، باب المدینہ کراچی ۱۴۲۹ھ	مدنی پنج سورہ	24
شرکتہ قادریہ، سنجھورو، باب الاسلام سندھ 1980ء	معدن اخلاق	25
	حضرت سیدنا عمر بن عبدالعزیز	26
مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی ۱۴۳۳ھ	کی 425 حکایات	
مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی ۱۴۳۳ھ	حدائق بخشش	27
ضیاء الدین پبلی کیشنز 1992ء	ذوق نعت	28
مکتبۃ المدینہ باب المدینہ کراچی ۱۴۳۵ھ	وسائل بخشش مرمم	29

د تڼگدستۍ او د یرې علاج

حُجَّةُ الْإِسْلَام حضرت سَيِّدُنَا إِمَامُ مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدٍ غزالي رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ
 فرمائی: د طعام خورلو نه پس د سُورۂ اِخلاص او سُورۂ قُریش (دواړه
 سورتونه) لولي. (احیاء العلوم ج ۲ ص ۸) حضرت عَلَّامِہ سَيِّدَہ مُرْتَضٰی زَبیدی
رحمۃ اللہ تعالیٰ علیہ د دې نه لاندې لیکي: د طعام نه پس سُورۂ اِخلاص
 لوستل د بَرَکت حاصلولو د پاره دي او د سُورۂ اِخلاص لوستلو سره
 فقر یعنی تڼگدستی لرې کیږي او د سُورۂ قُریش لوستلو سره د یرې
 او لوړې نه امان حاصلیږي.
 (مُلَخَّصٌ از اتحاف السَّادَةِ الْمُتَّقِيْنَ ج ۵ ص ۵۹۹)

فیضانِ مدینہ محلّہ سوداگران زرہ سبزی مندی، بابُ المدینہ (کراچی)

UAN: +92 111 25 26 92 Ext: 1262

Web: www.dawateislami.net / E-mail: translation@dawateislami.net